

"Hasmınızın elinde bir hüccet-i kàtia olurum." ifadesini nasıl anlamalıyız?

"Saniyen: Kendinize zarardır. Zira, hasmınızın elinde bir hüccet-i kàtia olurum. Beni mihenk taşına vurdunuz. Acaba fırka-i hâlisâ dediğiniz adamlar böyle mihenge vurulsalar, kaç tanesi sağlam çıkacaktır?"(1)

İnsanlar yaratılış icabı, değişik huy ve fitratta haledilmişler. Bu mizaç ve huylar, sıkı ve disiplinli bir terbiyeden geçmezse; **"Keskin sirke küpüne zarardır."** hükmünce, insanlar şartları ve durumları huy ve mizaçlarına alet ederler.

Osmanlı'nın son demleri üç döneme şahittir:

1. Mutlakiyet,
2. Meşrutiyet,
3. Cumhuriyet.

Meşrutiyetçiler; devr-i sabık diyerek zalim addettikleri Sultanı devirerek, hürriyet adalet dağıtacaklardı. Daha beter oldu. Devr-i sabık mumla arandı. Cumhuriyetçiler de İttihat ve Terakki'nin devr-i sabıkını kullanarak, Cumhuriyeti ilan edip demokrasi vaadiyle geldiler. Onlar da baskının ve zulmün en dehşetlisini uyguladılar.

Yani beşeri düzenler, rejimler ve anayasalar sun'idir, göstermeliktir. İnsan ise, mahiyet ve mizaç itibarıyla fitridir, tabiidir. Her zaman fitrî olan meyil ve huy, mukavemetsûz olup, hükmünü icra eder. İşte İttihat ve Terakki adalet ve hürriyet vaadiyle, saltanatı yıkıp, iktidara geldiler.

İttihat ve Terakki'nin içerisinde veya o zamanki vasıflı insanlar içerisinde, samimi olarak meşrutiyet isteyen, hakikaten hürriyet ve adalet için aşk ve şevk ile gayret edenler vardı. Fakat, meşrutiyet adı altında, menfaatini ve zulmünü icra etmek isteyenler ve eski alışkanlıklarını terk edemeyenler daha çoktu. Meşrutiyetin ilanından sonra, bu zalim güruh, o isim altında şahsi garaz ve kinlerini uygulama ve tamim etme işlerine koyuldular.

Muazzez Üstadımız bir taraftan meşrutiyeti, meşruiyet adı altında müdafaa edip savunurken, bir taraftan da içte, bu muhalif ve muzır grupla da mücadele ediyordu. Bu muhalif ve muzır grubun, menfi ve sinsi niyet ve arzularını deşifre etmeden, onların slogan ata ata geldikleri meşrutiyeti, Üstadımız da müdafaa ederek bu ortak

---

paydada ittifak edip, hem ekibin millete hizmet etmesini, hem de onların zararlı düşünce ve niyetlerini düzeltmeye çalışıyordu.

İşte o menhus ve derin güruh, Üstad'ımızın meşrutiyeti desteklemekteki düşünce ve niyetini anladılar. Üstad gibi zevat olduğu müddetçe, bunlar meşrutiyet kisvesi altında, ihanetlerini yapamayacaklar veya zorlanacaklardı. İleride planlarını etkilememesi için, Üstad'ı çeşitli bahanelerle saf dışı etmek, tesirini kırmak için aleyhte faaliyete başladılar.

Aynı olay; aynı mana ve muhteva ile Cumhuriyet döneminde de olmuştur. Cumhuriyet ilanında ve İstiklal Harbi'nde Üstad'ımızla beraber olanlar hatta ona itibar edenler, sonra gizli planlarına engel olacağını düşündükleri için, 28 yıl hayatı zindan ettiler.

Üstadımız o paragrafta diyor ki: Halk meşrutiyete razı olmuyor. **Halkın itibar ettiği beyler, paşalar, hocalar ve meşayih kabullenemiyor.** Bu da halkı etkiliyor. Madem Siz meşrutiyetçisiniz, meşrutiyetin benimsenmesini istiyorsunuz; yukarıda tarif ettiğim zevat yanında, benim bir itibarım ve değerim var. Bunu kullanarak, rejimin yerleşmesinde fevkalade faydalı olabilirim. Bu vasıflarımdan ve özelliklerimden istifade etmeyip, beni tehdit ederek, itibar su-i kasdında bulunmanızdan anlaşılıyor ki; demokrasiyi sureta istiyorsunuz. O isim altında maalesef eski istibdâdı devam ettirme gayesindediniz.

Yukarıdaki mezkur hakikatlere binaen, Üstadımız, Divan-ı Harb-i Örfide esasında hakikat nokta-i nazarında fevkalade hayır olan, ancak bu menhus, derin güruh açısından cinayet kabul edilen, faaliyet ve çalışmalarından dolayı Divan-ı Harpte yargılanır. İşte orada **"Bana bu şekilde muameleniz, kendinize de zarardır. Çünkü madem hürriyetçisiniz, benimle beraber olmanız lazım. Bana muhalefet, mahiyeti itibariyle halk tarafından size de muhalefet olarak yansır."**

Çünkü sizin hasımlarınız var. İçte ve dışta muhalifleriniz var. Benim fikirlerimden istifade ederseniz, sizin için bir nokta-i istinad olur. Ben de bunu temin edebilirim. İçte ve dışta işleriniz var, benim fikirlerimden istifade etseniz sizin için bir nokta-i istinad olur. Ben de bunu temin edebilirim. Hakkımda isnad edilen ve cinayet telakki edilen ithamlara tek tek cevap vererek temizlendim ve beraat ettim. Sizin yanınızda zannettiğiniz ve halis kabul ettiğiniz meslektaşlarınız ve siyasi yandaşlarınızdan bu kadar isticvab edilerek, mihenge vurularak, benim gibi temiz çıkan kaç adamınız var ve kaç kişi gösterebilirsiniz?

Netice itibariyle; size bu kadar faydalı bir imkan varken, bunu reddedip, beni Divan-ı Harbe vermenizi, sizin bayraklaştırmak istediğiniz davanızda samimi olmadığınızı gösterir.

(1) bk. [Divan-ı Harb-i Örfî.](#)